

CLIMATE

REZOLUCIJA

VIZIJA EPP-A ZA ODRŽIVI PLANET SMANJENJE EMISIJA UZ STVARANJE RADNIH MJESTA

**Rezolucija usvojena na Kongresu EPP-a, Zagreb (Hrvatska),
20. - 21. studenog 2019. Godine**

Vizija EPP-a za održivi planet

Smanjenje emisija uz stvaranje radnih mjesta

Klimatske su promjene stvarnost, utječu na sve nas, a EPP ostaje čvrsto opredijeljen za borbu protiv njih. EPP već više od desetljeća provodi program klimatskih mjera EU-a.

Unatoč tomu, globalno zagrijavanje i dalje je globalni problem, a s obzirom da je EU odgovoran za manje od 10 % svjetske emisije CO₂, u tu se borbu trebaju uključiti svi. Od Banske konferencije o klimatskim promjenama 2009. godine do povijesnog usvajanja međunarodno obvezujućeg Pariškog sporazuma 2015. godine, EPP podržava međunarodne napore koje je vodio EU da se globalno zagrijavanje ograniči na 1,5 stupnjeva Celzijevih.

Međutim, ovo nije vrijeme za samozadovoljstvo. Moramo pojačati svoje napore. Zabrinjavajući znanstveni dokazi pokazuju da trenutne mjere ne odgovaraju razmjeru problema, a učinci postaju sve opipljiviji u našem svakodnevnom životu i stvari se odvijaju brže nego što je predviđala većina znanstvenika. Stalni porast temperature u oceanima ubijaju morske ekosustave i tope arktički led – sa snažnim utjecajem na vremenske i klimatske prilike. Dosad nezabilježeno topljenje grenlandskog ledenog pokrivača, divlji požari i otapanje permafrosta diljem Arktika tijekom ovog ljeta čvrsti su podsjetnici da trebamo pod hitno djelovati. Vremenske krajnosti redovito uzimaju živote i povećaju troškove života, a ljudi razvijaju respiratorne bolesti uslijed pogoršanja kvalitete zraka. Biološka je raznolikost ugrožena jer se priroda bori za suživot s porastom svjetskog stanovništva, monokultura, otpada i zagađenja.

Sljedeće su generacije s pravom zabrinute zbog stanja u kojem im ostavljamo naš planet. Istodobno, one su spremne djelovati i pridonijeti promjeni. Poduzeća sve više shvaćaju dobrobiti nove održive ekonomije. Ne treba nam fatalizam već ambicija i djela. Iskoristimo ovaj zamah i uložimo u bolju budućnost naše djece.

1. Postavljanje ambicioznih, ali izvedivih ciljeva da se EU oslobodi od ugljika do 2050.

EU se već obvezala smanjiti emisiju stakleničkih plinova za 40 % do 2030. godine (u odnosu na razine iz 1990.) i želi ga se osloboditi do 2050. Međutim, moramo biti ambiciozniji. Stoga, EPP podržava Komisiju izabrane predsjednice Ursule von der Leyen koja predlaže smanjenje emisija za najmanje 50 % do 2030. Klimatski skepticizam i negiranje ne vode nas naprijed kao ni utopijske ekološke politike ili zeleni socijalizam koji prijete našoj ekonomskoj budućnosti i

radnim mjestima. Potrebne su nam dosljedne politike i usklađeni standardi koji funkcioniraju i osiguravaju potrebna smanjenja emisija. EPP ne vjeruje u ograničavanje ili zabranu svega – želimo podržati socijalnu tržišnu ekonomiju i stvoriti prave poticaje za građane i tvrtke da smanje svoj ugljični otisak. Istodobno, UN-ovi ciljevi održivog razvoja (SDG-ovi) sastavni su dio politike EPP-a. Nema jedinstvenog rješenja, potrebna su ulaganja u istraživanje i razvoj svih dostupnih tehnologija s niskim udjelom ugljika i bez ugljika radi smanjenja stakleničkih plinova kako bi se postigla nulta emisija, kao i za potaknuti sakupljanje, skladištenje i korištenje emisija CO₂ iz atmosfere, uključujući njihovu apsorpciju kroz sudopere ugljika. Klimatske inovacije potaknut će nova područja gospodarskog rasta i otvaranje novih radnih mjesta. Samo prijedlozi koji su usmjereni na budućnost mogu potaknuti građane i tvrtke da zajedno ostvaruju napredak u postizanju klimatskih rezultata.

U 2005. godini, EPP je predvodio uspostavljanje trgovanja ugljikom u EU-u kao kamena temeljca politike EU-a za smanjenje industrijskih emisija CO₂ na najisplativiji način. Mehanizam se razvio i postao je najveći svjetski međunarodni sustav trgovanja emisijama, posluživši kao inspiracija i uzor ostalim zemljama širom svijeta. Najnovija reforma, koju podržava i EPP, dobro je rješenje za sljedeće desetljeće. Cijena ugljika mogla bi se dalje potaknuti uključivanjem više sektora gospodarstva u trgovinsku razmjenu. Stavljanje cijene na emisiju stakleničkih plinova u svim područjima ključno je za smanjenje emisija. Istovremeno, EU mora osigurati da postoje jednaki tržišni uvjeti u međunarodnoj konkurenciji zemalja koje imaju manje stroge klimatske politike.

Čista tranzicija morat će obuhvatiti sve gospodarske sektore i biti potpomognuta javnim i privatnim ulaganjima. Prometni sektor predstavlja ogroman potencijal za prelazak na mobilnost s niskim udjelom ugljika. Elektrifikacija vozila koju podupire odgovarajuća mreža punjača, upotreba vodika, alternativnih goriva, uključujući bioplin i napredna bio-goriva koja ne prijete proizvodnji hrane i bio-raznolikosti, pametna gradska rješenja – spremni smo omogućiti te inovacije uz primjenu ograničenja emisije CO₂ na nova putnička vozila i vozila za prijevoz tereta. Zrakoplovstvo i brodarska industrija morat će pod jednakim uvjetima pridonijeti rješenju – kako bi se stvorili jednaki uvjeti za različite oblike prijevoza. Stoga bi EU trebala pregovarati o Konvenciji iz Chicaga kako bi mogla okončati oslobađanje od poreza na kerozin. Osim smanjenja ugljičnih emisija lokalne mjere za poboljšanje kvalitete zraka u gradovima već donose rezultate.

Stvaranje energetske unije treba ubrzati, treba poboljšati kapacitete skladištenja energije i poboljšati kapacitete međusobnog povezivanja i unutar EU-a i sa susjednim zemljama kako bi se energija mogla distribuirati diljem kontinenta i povećati udio povremenih obnovljivih izvora energije. Ovo je posebno važno zbog ekonomske perspektive europske industrije. Iako se svaka država EU-a oslanja na vlastitu kombinaciju energetskih izvora, nuklearna energija može biti prijenosna tehnologija u prijelazu na proizvodnju električne energije s niskim udjelom ugljika i bez ugljika, pod uvjetom da je u skladu sa strogim europskim standardima zaštite

okoliša i nuklearne sigurnosti. Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost, uključujući zgrade, daleko su od ostvarivanja svojeg punog potencijala. Pametni programi financiranja omogućili bi naknadnu obnovu kuća i sustava grijanja. Kućanstva mogu regulirati potrošnju energije s pomoću pametnih brojila. Moramo prekinuti subvencije za fosilna goriva i preusmjeriti potporu tehnologijama za prikupljanje, skladištenje i ponovno korištenje CO₂ u sektorima u kojima će nam i dalje trebati ugljikovodici. Ovo je posebno važno za ugljen i lignit koji emitiraju najviše stakleničkih plinova. Dokazi istjecanja metanskih emisija potvrđuju da plin iz škriljevca ne može biti kompatibilan s razumnom klimatskom politikom. Niskougljični energetska učinkovit vodik („plavi vodik“) igrat će važnu ulogu u smanjenju ugljika energetskog i industrijskog sektora u izgradnji infrastrukture koja će utrti put pretvaranju obnovljive energije u pohranjivi zeleni vodik.

23 % globalnih emisija stakleničkih plinova potječe iz sektora poljoprivrede i šumarstva, a u EU-u je 10 %. Održiviji uzgoj trebao bi ublažiti utjecaj na okoliš i zaštititi tlo, vodu i biološku raznolikost optimiziranjem metoda proizvodnje, poput upotrebe pesticida i gnojiva. Tla bi se trebala pretvoriti u ponore ugljika, a ne biti emitenti. Pametna poljoprivreda, kao i upotreba biomase u ciklusima, može dodatno smanjiti emisiju iz poljoprivrednog sektora, dok će povećavanje stope pošumljavanja u šumarstvu stvoriti važne ugljične jame.

Čak i uz najambicioznije napore za smanjenje globalnih emisija, već se danas moramo pripremiti na učinke klimatskih promjena, s posebnom pažnjom na otpornost prema prirodnim katastrofama, uključujući poplave, suše i požare.

Imajući u vidu cijelu priču, preobrazba obrazaca potrošnje u kružno gospodarstvo u kojoj se otpad smatra resursom put je kojim treba ići. Moramo smanjiti količinu plastike koju proizvodimo, koristimo i bacimo kako ona ne bi završila u oceanima. To obuhvaća i jednokratne filtere cigareta koji su puni opasnih tvari, a najčešći su odbačeni komad otpada. Izgaranje otpada za proizvodnju električne energije nije rješenje ako se ne riješi toksično zagađenje koje nastaje tim procesom.

2. Osnaživanje ljudi

EPP razumije da klimatske politike imaju značajan društveni utjecaj i da mogu mobilizirati ljude u svim smjerovima. Dok mladi studenti i učenici zahtijevaju da se klimatske promjene ozbiljno shvate, njihovi se roditelji često bore s rastućim troškovima goriva, novim naplatama cestarina ili brigom o učincima na vrijednost njihove imovine ako se u blizini izgrade vjetrenjače. Istovremeno, dobra kakvoća zraka i čist okoliš uvelike doprinose zdravlju ljudi i trebaju biti prioritet.

Sve zabrinutosti građana moraju se saslušati i na njih treba odgovoriti. Stavljanjem stvarne cijene na ugljik prikupit će se znatni prihodi za ublažavanje socijalnih troškova prijelaza na niski udio ugljika u regijama koje se oslanjaju na fosilna goriva, uz sredstva koja je namijenio

EU. Daljnje fiskalne prednosti trebaju biti dostupne onima u ruralnim područjima bez pristupa odgovarajućem javnom prijevozu. Istodobno, općine i gradovi igraju središnju ulogu u pogledu klimatski prihvatljivih ulaganja, u, primjerice, područjima energije i mobilnosti. EU im može pomoći u pripremi investicijskih strategija i pronalaženju načina za njihovo financiranje.

Pri svakoj radnji mora biti prepoznatljiv ugljični otisak kako bi se pojedincima pomoglo da budu bolje informirani pri odabiru sljedeće kupnje i prilagodbi svojih navika. Naglasak na životnom ciklusu proizvoda i na ekonomiji dijeljenja dodatno bi optimizirao potrošačke navike ljudi. Škole bi djecu trebale poučavati održivom životu od rane dobi, a lokalne zajednice trebale bi uključivati društvo u klimatski prihvatljive inicijative.

S rastućim širenjem proizvodnje obnovljivih izvora energije u kućanstvu u budućnosti svako kućanstvo može funkcionirati kao mala elektrana. Potrošači se moraju osnažiti kako bi aktivno sudjelovali na energetsom tržištu, stvarali energetske zajednice i prodavali svoj višak energije natrag u energetska mrežu. Automatizacija, digitalizacija i korištenje tehnologija poput pametnih brojlara, interneta stvari, umjetne inteligencije ili 5G zahtijevat će daljnja ulaganja u kibernetičku sigurnost i zaštitu podataka. Istovremeno se moraju pravilno ocijeniti i riješiti izazovi povećane potrošnje energije u digitalnoj eri.

3. Prednjačimo u zelenim inovacijama uz smanjenje birokracije

Moramo omogućiti da se nove tehnologije što prije prenesu iz laboratorija na tržište, stvarajući potražnju za inovativnim proizvodima i uslugama, čime se otvaraju nove poslovne mogućnosti posebno za mala i srednja poduzeća. Poboljšanje trajanja baterija elektroničkih uređaja kao i električnih automobila, uključujući infrastrukturu za njihovo punjenje, predstavlja izazov i priliku. EPP podržava pomak prema potpuno zelenom energetsom ciklusu europske proizvodnje, od nabave do izrade, skladištenja i distribucije, uz smanjenje energetske troškova posebno za mala i srednja poduzeća, istovremeno čuvajući konkurentnost i stvarajući zelena radna mjesta te omogućujući i rast unutar EU-a.

Transformacija našeg gospodarstva zahtijevat će značajnu mobilizaciju privatnog kapitala koju predvodi održivi plan financiranja, uz poticanje dugoročnih ulaganja u čiste tehnologije. Privatna i javna ulaganja u održive projekte podupiru se i iz proračuna EU-a pametnom primjenom financijskih instrumenata, poput Europskog fonda za strateška ulaganja i njegova nasljednika, programa InvestEU. Sljedeći proračun EU-a za 2021.-2027. dodatno će pridonijeti održivosti usmjeravanjem značajnog dijela novca u ispunjavanje klimatskih ciljeva.

Opsežna birokracija u podnošenju zahtjeva za relevantnu potporu EU-u za zelene investicije može obeshrabriti čak i najodlučnije podnositelje zahtjeva. Postupci kao i propisi moraju biti pojednostavljeni i racionalizirani. Trebalo bi omogućiti bolju apsorpciju programa financiranja EU-a i postaviti je kao prioritet. Istodobno, raspodjela sredstava EU-a mora se temeljito kontrolirati, a svaka zlouporaba strogo kažnjavati.

4. Održiv EU kao snažan međunarodni partner u borbi protiv klimatskih promjena

Ulaganja u zelene inovacije poboljšat će međunarodnu konkurentnost EU-a. Strogi standardi EU-a o okolišu, kao i kvaliteta hrane i proizvoda, već su značajno poboljšali živote naših građana. Ovi standardi nikada neće biti ugroženi pri trgovinskoj razmjeni s trećim zemljama.

EPP podupire da svi budući trgovinski sporazumi koji se pregovaraju između EU-a i trećih strana uključuju klauzulu kojom se obvezuju stranke Pariškog sporazuma i predviđaju proporcionalne i adekvatne mjere u slučaju nepoštivanja. Napori na očuvanju prašume bi trebali biti faktor u utvrđivanju trgovinskih odnosa EU-a s trećim zemljama. Iako podupire EU u ostvarenju ambicioznog plana trgovine na globalnoj razini, EPP poziva da se instrumenti EU-a za trgovinsku zaštitu ažuriraju, ojačaju i zakonski učvrste. Ugljične troškove proizvoda uvezenih u EU treba uzeti u obzir kako ne bismo uvozili natrag emisije na čijem smanjenju naporno radimo. Granična prilagodba ugljika za takav uvoz pridonijela bi jednakim uvjetima i spriječila istjecanje ugljika. Napori na očuvanju prašuma trebali bi biti čimbenik u određivanju trgovinskih odnosa EU-a s trećim zemljama.

EU može u potpunosti napredovati samo unutar stabilnog i prosperitetnog susjedstva u skladu s ciljevima UN-ova održivog razvoja (SDGovi). Klimatske promjene dodatno će pogoršati sukobe, siromaštvo, kao i nestašice vode i hrane te povećati životne troškove, posebno na Bliskom istoku i u Africi. EPP podupire izradu Marshallova plana za Afriku usmjerenoga na ulaganje, uz pružanje kvalitetnog obrazovanja s posebnim naglaskom na obrazovanje djevojčica, stvaranje prilika za mlade i njihovo osposobljavanje u novim vještinama potrebnima za rad u održivoj ekonomiji. Međunarodna razvojna politika mora dati prioritet zelenim ulaganjima, istovremeno osiguravajući odgovornost za utrošena sredstva. Novi savez za Afriku trebao bi dodatno poticati poduzetništvo u području tehnologija s niskim udjelom ugljika i nove generacije u Africi učiniti spremnima za rješavanje problema klimatskih promjena, uz istodobno rješavanje problema visokog rasta stanovništva.